

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Olst-Wijhe

Onderzoek gemeente

Rapport onderzoek naar vve en kinderopvang.

Datum vaststelling: 22 maart 2019

Samenvatting

De gemeente Olst-Wijhe doet mee aan een pilot onderzoek. Aangezien we een nieuwe manier van werken uitproberen, noemen we dit een pilot. De pilot heet: Herijken toezicht voor- en vroegschoolse educatie (vve) en kinderopvang.

We beschrijven in dit rapport hoe de gemeente Olst-Wijhe samenwerkt met de kinderopvangorganisaties, de schoolbesturen en de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) om de peuters en kleuters in de gemeente gelijke kansen te geven zich te ontwikkelen. Ook onderzoeken we of de gemeente Olst-Wijhe zich houdt aan de wetten die gaan over de kinderopvang en het onderwijs. Daarnaast hebben we enkele kinderdagverblijven en de groepen 1 en 2 van een basisschool onderzocht om te zien of zij voldoende kwaliteit bieden.

Beeld van de samenwerking aan kwaliteit van vve en kinderopvang binnen de gemeente Olst-Wijhe

De gemeente Olst-Wijhe, de kinderopvangorganisaties en de schoolbesturen werken samen aan het verhogen van de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie en de kinderopvang. Zij willen er voor zorgen dat alle kinderen met (een risico op) een (taal)achterstand 'gewoon mee kunnen komen' in het onderwijs. Alle partners, zowel de gemeente, de kinderopvangorganisaties als de schoolbesturen waar we mee gesproken hebben, weten op hoofdlijnen wat er goed gaat op de locaties om kinderen met een achterstand te helpen. Ook hebben ze in beeld wat beter kan.

De partners schrijven dit echter vaak niet op en ze gaan niet altijd aan de slag met wat er beter moet of kan. Ze kunnen meer sturen op het verbeteren van de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente Olst-Wijhe.

Ook geven een aantal houders en de bestuurders aan dat vastgesteld vve-beleid nog onvoldoende op de werkvloer bekend is en als zodanig daarom ook niet zichtbaar is.

Wat gaat goed bij vve?

De gemeente heeft met de kinderopvangorganisaties afgesproken welke peuters vroegschoolse educatie nodig hebben. Het consultatiebureau verwijst de peuters die hiervoor in aanmerking komen naar de kinderopvang met vroegschoolse educatie in de gemeente. We vinden dat er sprake is van een fijne sfeer op de groepen met voor en vroegschoolse educatie en dat de pedagogisch

Gemeente: Olst Wijhe
Gemeente nummer: 1773

OAB-budget gemeente 2017: € 58.945

OAB-budget gemeente 2020: € 103.500

Aantal houders in de gemeente zonder vroegschoolse educatie: 2

Aantal houders in de gemeente met vroegschoolse educatie: 2

Aantal kindcentra in de gemeente: 12

Aantal kinderdagverblijven met vroegschoolse educatie in de gemeente: 4

Aantal kindplaatsen kinderopvang in de gemeente 208

Aantal schoolbesturen in de gemeente : 2

GGD-regio: GGD IJsselland

medewerkers en leraren van de groepen 1 en 2 de kinderen stimuleren zich prettig te voelen en voldoende bewegen.

Wat moet beter bij vve?

De gemeente Olst-Wijhe moet afspraken maken met de schoolbesturen over wat ze willen dat de kleuters kennen en kunnen aan het eind van groep 2. Het is de bedoeling van vve dat de kleuters zonder of met een beperkte achterstand aan groep 3 kunnen beginnen.

Wat kan beter bij vve?

We zien verder dat de kwaliteit van de voorschoolse- en vroegschoolse educatie op de onderzochte locaties nog vaak beter kan of (vanwege wettelijke eisen) moet. Dit geldt vooral voor de onderdelen planning en op het gebied van resultaten. Op de locaties met vve vinden we dat de peuters en kleuters niet altijd de zorg krijgen die ze nodig hebben. De educatieve kwaliteit kan vaak beter en werken de locaties te weinig vanuit een plan aan wat er beter kan.

Vervolg vve

We spreken met de gemeente af dat ze met de schoolbesturen afspraken gaat maken over de resultaten van vroegschoolse educatie.

Kinderopvang in de gemeente Olst-Wijhe

In december 2018 telde de gemeente Olst-Wijhe 5 kinderdagverblijven en 7 locaties voor buitenschoolse opvang. Van de kinderdagverblijven bieden 4 kinderdagverblijven voorschoolse educatie aan, volgens het Landelijk Register Kinderopvang (LRK).

Daarnaast zijn er 65 gastouders in de gemeente die kinderen opvangen en staat er 1 gastouderbureau geregistreerd.

De wettelijke regels voor kinderopvang zijn door de houders in de gemeente Olst-Wijhe in 2017 voldoende nageleefd. Het aantal locaties dat in de afgelopen jaren direct aan alle eisen voldeed en het aantal locaties dat in een periode van drie jaar steeds voldeed, is bovengemiddeld.

Wat gaat goed bij kinderopvang?

Alle taken op het gebied van kinderopvang worden in voldoende mate door de gemeente uitgevoerd.

De taken voor kinderopvang zijn bij de gemeente bij één medewerker belegd. Er is een medewerker bij het team Maatschappelijke ontwikkeling die bij registratie kan vervangen. In andere gevallen kan ook een beroep worden gedaan op de collega van een buurgemeente. Er is een goede afstemming met de GGD over de jaarlijkse inspecties en nadere onderzoeken naar aanleiding van handhaving. De uitvoering van de tijdigheid van registratie in het LRK en de handhaving verloopt voldoende.

Wat moet beter bij kinderopvang?

De gemeente voert haar wettelijke taken voldoende uit. Er is niets dat beter moet.

Wat kan beter bij kinderopvang?

De handhavingsbesluiten zijn niet bekend gemaakt. De gemeente kondigt dit in de aanwijzing aan de houder aan, maar in het register zijn de besluiten niet zichtbaar. De gemeente heeft aangegeven dit te herstellen voor eind januari 2019.

Vervolg kinderopvang

De gemeente Olst-Wijhe voert de wettelijke taken kinderopvang voldoende uit. We hoeven met de gemeente geen vervolgspraken te maken.

Inhoudsopgave

1.	Opzet onderzoek	6
2.	Resultaten onderzoek op gemeenteniveau	10
3.	Kwaliteit van de locaties samengevat	24
4.	Samenwerken aan kwaliteit	31
5.	Reactie van de gemeente	37

1. Opzet onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs houdt zowel interbestuurlijk toezicht op voor- en vroegschoolse educatie (vve) als interbestuurlijk toezicht op kinderopvang. Ook zijn wij eerstelijns toezichthouder bij voorschoolse educatie op de kinderdagverblijven en vroegschoolse educatie in de groepen 1 en 2 van de basisscholen.

Wij onderzoeken een nieuwe werkwijze waarbij het gemeentelijk onderzoek vve wordt gecombineerd met het toezicht op de wettelijke taken van kinderopvang. Deze onderzoeken leiden tot een gecombineerd rapport, waarin we de bevindingen van zowel vve als kinderopvang opnemen.

Naast de toetsing op de wettelijke voorwaarden schetsen we gemeentebreed een beeld van de visie, de sturing en het zicht op de kwaliteit van vve en kinderopvang. Daartoe voeren wij gesprekken met de betreffende beleidsambtenaren van de gemeente, schoolbesturen, houders van kinderopvang en de GGD. Dit onderdeel richten wij niet op toezicht, maar op het verkrijgen van inzicht. Wij doen dit ook om bij het college van BenW van de gemeente terug te leggen hoe de verschillende spelers in het veld aankijken tegen de kwaliteit van vve en kinderopvang.

Het onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van drie soorten onderzoeksvragen:

1. Zicht en sturing

- Wie heeft zicht op de kwaliteit van vve en kinderopvang in de gemeente en wie stuurt daarop?
- Hoe vindt verantwoording plaats over de gerealiseerde kwaliteit?
- Hoe werken de partijen in de gemeente samen aan kwaliteit en kwaliteitsverbetering?

2. Samenwerking

- Wat is de relatie tussen de samenwerking in de gemeente en de kwaliteit van vve en kinderopvang op de locaties?

3. Wettelijke vereisten

- Voert de gemeente de taken uit rond vve en toezicht en handhaving kinderopvang?
- Voldoet het beleid aan de wettelijke bepalingen?
- Waar liggen de mogelijkheden voor verbetering?

Het gehele onderzoek noemen we de pilot 'Herijken toezicht vve en kinderopvang'.

De inspectie heeft dit pilot onderzoek uitgevoerd bij de gemeente Olst-Wijhe.

Werkwijze

Het onderzoek is voor vve uitgevoerd op twee niveaus: op gemeente en op locatieniveau. Het onderzoek is voor kinderopvang uitgevoerd op gemeente niveau. Hierna gaan we in op wat er precies onderzocht is en welke beoordeling of waardering wij daaraan toekennen.

Het onderzoekskader vve is te vinden op de website www.onderwijsinspectie.nl, Onderzoekkader 2017 po en vo.

Het waarderingskader kinderopvang is te vinden op de website www.onderwijsinspectie.nl, Waarderingskader kinderopvang 2014.

Bij het onderzoek naar vve gemeenten worden de volgende standaarden onderzocht.

Standaarden gemeente	Onderzocht
1. Gemeentelijk beleid	
1.1 Definitie doelgroepkind	•
1.2 Bereik	•
1.3 Toeleiding	•
1.4 Doorgaande lijn	•
1.5 Resultaten	•
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau	•
2. Vve beleidscontext	
2.1 Integraal vve-programma	•
2.2 Ouders	•
2.3 Externe zorg	•
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•
3. Vve condities	
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt	•
3.2 Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader	•

Bij het onderzoek naar locaties van voor- en vroegscholen worden de volgende standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelp proces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Standaarden voor de vroegschool	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Didactisch handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Bij het onderzoek naar gemeentelijk beleid voor kinderopvang worden de volgende criteria onderzocht.

Criteria gemeente	Onderzocht
Uitvoering wettelijke eisen	
1. Registervoering	•
2. Tijdigheid aanvragen	•
3. Uitvoering inspecties	•
4. Handhaving	•

Onderzoeksactiviteiten

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen hebben we documenten geanalyseerd en gesprekken gevoerd met sleutelfiguren in de gemeente. We hebben voor de gemeente gesproken de beleidsmedewerker. Voor de voor- en vroegscholen spraken we met pedagogisch medewerkers, ouders, zorgcoördinatoren en locatiemanagers en hebben we verschillende activiteiten en lessen bezocht. Ook hebben we gesprekken gevoerd met partners die in de gemeente werken aan kwaliteit van vve en kinderopvang. Dit zijn naast de gemeente ook schoolbesturen, houders en GGD.

Legenda

De beoordeling en waardering van standaarden wordt in de verschillende onderzoeken weergegeven door de hiernaast geplaatste legenda.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het gemeentelijke onderzoek naar vve en kinderopvang en de afspraken over het vervolgtoezicht. In hoofdstuk 3 staat een samenvatting van de kwaliteit van de onderzochte voor- en vroegscholen. Hoofdstuk 4 geeft een beeld van de samenwerking binnen de gemeente Olst-Wijhe. En in hoofdstuk 5 hebben we de reactie van de gemeente op het onderzoek naar vve en kinderopvang en de rapportage daarover opgenomen.

Legenda

Beoordelingen en waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- O Onvoldoende
- K Kan beter
- V Voldoende
- G Goed

2 . Resultaten onderzoek op gemeenteniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op Gemeenteniveau, namelijk de oordelen op de standaarden voor vve en de oordelen op de criteria voor kinderopvang. We geven daarmee antwoord op de vragen over wettelijke vereisten:

- Voert de gemeente de taken uit rond vve en toezicht en handhaving kinderopvang?
- Voldoet het beleid aan de wettelijke bepalingen?
- Waar liggen de mogelijkheden voor verbetering?

Samenvattend oordeel

Kwaliteit voor en vroegschoolse educatie

De gemeente Olst-Wijhe voldoet grotendeels aan haar wettelijke verplichtingen voor wat betreft vve.

Er zijn afspraken tussen de gemeente, de houders kinderopvang en de schoolbesturen over de doelgroepdefinitie, de toeleiding, de doorgaande lijn (warme overdracht) en de externe zorg. Ook is er voldoende aanbod voor de doelgroepeuters. De onderdelen doelgroepdefinitie en aanbod zijn door ons als goed gewaardeerd. Ook zijn er bij het onderdeel vve-condities geen tekortkomingen geconstateerd.

Het ontbreekt echter nog aan resultaatafspraken vroegschoolse educatie. Hiervoor is in dit rapport een herstelopdracht opgenomen voor de gemeente en de schoolbesturen. Onderdelen waar de gemeente zich nog verder kan verbeteren zijn de vve-coördinatie op gemeentelijk niveau, ouderbeleid, interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen en systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau.

Kinderopvang

De gemeente Olst-Wijhe voldoet aan haar wettelijke verplichtingen voor wat betreft kinderopvang.

De gemeente heeft de uitvoering van de taken primair belegd bij een medewerker die deze taken binnen het werkpakket voldoende kan uitvoeren. De uitvoering van deze taken is voldoende geborgd.

Het bijhouden van het landelijk register kinderopvang, de tijdigheid van nieuwe aanvragen, de inspecties en de handhaving worden door de gemeente in voldoende mate uitgevoerd. Er zijn heldere afspraken onderling en met de GGD, om voor een gestructureerde uitvoering van de werkzaamheden te zorgen.

2.1. Voor- en vroegschoolse educatie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van de kwaliteitsgebieden 'Gemeentelijk vve-beleid (1)', 'Vve-beleidscontext (2)' en 'Vve-condities (3)'.

Gemeentelijk vve-beleid	O	K	V	G
1.1 Definitie doelgroepkind				g
1.2 Bereik				g
1.3 Toeleiding			•	
1.4 Doorgaande lijn			•	
1.5 Resultaten	•			
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau		•		

Vve-beleidscontext	K	V	G
2.1 Integraal vve-programma		•	
2.2 Ouders	•		
2.3 Externe zorg		•	
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•		
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•		

Vve-condities	O	K	V	G
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt			•	
3.2 Er is een gemeentelijk subsidiekader			•	

Bij dit deel van het gemeentelijke onderzoek gelden als beoordelingen en waarderingen van de standaarden: onvoldoende, kan beter, voldoende en goed.

Gemeentelijk vve-beleid

1.1. De gemeente heeft een definitie voor de doelgroeppleuter

De gemeente Olst-Wijhe heeft met de houders van de kinderopvang afspraken gemaakt over de doelgroep van voorschoolse educatie en voldoet hiermee aan de wettelijke eis. We waarderen de doelgroepdefinitie als goed omdat er ook een definitie van een doelgroeppleuter is geformuleerd.

De doelgroepdefinitie is beschreven in het zogenoemde handboek 'Voor- en vroegschoolse educatie in Salland' van november 2017 (verder 'Handboek'). In deze rapportage wordt met 'Handboek' een

uitwerkingsdocument bedoeld dat op basis van bovengenoemd beleidsdocument is opgesteld. Elke locatie heeft een Handboek. Dit handboek kan per locatie wel van elkaar verschillen.

De doelgroepdefinitie is als volgt:

'De doelgroep bestaat uit kinderen van 2,5 tot 6 jaar, dat is tot en met groep 2 van het basisonderwijs, die risico lopen op een achterstand op het gebied van spraaktaalontwikkeling en/of waarbij de sociaal-emotionele ontwikkeling de spraaktaalontwikkeling negatief beïnvloedt. Kinderen die risico lopen op een achterstand op de ontwikkelingsgebieden rekenen en motoriek behoren tot de doelgroep als ook de spraaktaalontwikkeling negatief wordt beïnvloed'.

Verder beschrijft de gemeente dat de kinderen ook een extra jaar vve-aanbod krijgen, namelijk bij verlenging van Kleuterperiode. Aan de andere kant kan het zijn dat kinderen van 2,5 jaar de 10 uren niet volhouden en daarom eerst met 5,5 uren per week starten.

Doel van vve is ervoor te zorgen dat deze kinderen zonder of met de kleinst mogelijke achterstand aan groep 3 van het basisonderwijs kunnen beginnen. Het vve-proces start op de voorschool en loopt door op de basisschool.

1.2. Er is voldoende aanbod

We beoordelen het bereik van de doelgroepeuters in de gemeente Olst-Wijhe als goed.

Binnen de gemeente Olst-Wijhe is de harmonisatie van de peuterspeelzalen tot kinderopvang sinds 2012 gerealiseerd. In de notitie 'Voor- en vroegschoolse educatie in Salland' geven de gemeenten Olst-Wijhe en Raalte aan dat zij de ambitie hebben dat alle kinderen die onder de doelgroepdefinitie vve vallen daadwerkelijk deelnemen aan vve. Om vast te stellen hoeveel vve-plaatsen in voorscholen gerealiseerd moeten worden, baseren de gemeenten zich enerzijds op de gewichtendefinitie en anderzijds op het aantal doelgroepeuters in het voorafgaande jaar. In totaal heeft de gemeente Olst-Wijhe 208 plaatsen op een voorschoolse voorziening (per 1-01-2018).

De houders van kinderopvang in de gemeente Olst-Wijhe leveren elk jaar een overzicht van het totaal aantal peuters met een vve-indicatie. Uit de registratie van de kinderopvangorganisaties in de gemeente Olst-Wijhe blijkt de gemeente 18 doelgroepkinderen te hebben. Er zijn dus ruim voldoende plaatsen aanwezig. Omdat er voldoende plaatsen voor de doelgroepeuters zijn, is er in de gemeente Olst-Wijhe geen wachtlijst voor plaatsing van de doelgroepeuters.

In het 'Handboek' is verder aangegeven dat de kinderen vanaf 2,5 jaar naar de opvang komen. Soms gaan de peuters echter niet direct 10 uren naar de opvang. Dit is afhankelijk van wat de peuter aan kan.

1.3 De toeleiding naar voorschoolse educatie verloopt prettig

We beoordelen de toeleiding van het consultatiebureau naar de voorschoolse voorzieningen als voldoende. Het consultatiebureau geeft in de gemeente Olst-Wijhe de vve-indicatie af. Zij doet de signalering, indicering, verwijzing en toeleiding naar voorschoolse educatie. Daarnaast is het ook mogelijk dat de pedagogisch medewerkers op de voorschool een achterstand signaleren bij een peuter zonder vve-indicatie. Het consultatiebureau kan dan alsnog een indicatie af geven voor het betreffende kind. Ook uit de afgelegde bezoeken bij de voorscholen is gebleken dat de pedagogisch medewerkers hier met regelmaat gebruik van maken. Verder geven de ouders aan dat er regelmatig (twee tot vier keer per jaar) een overleg over de voortgang van de ontwikkeling van de kinderen is. Tijdens de bezoeken die we bij diverse locaties hebben afgelegd, is gebleken dat de contacten tussen het consultatiebureau en de opvang via korte lijnen verlopen. Ook is er bijvoorbeeld regelmatig overleg over de ontwikkeling van de peuters, tussen de verschillende instanties. Bovenstaande beschrijving van de werkwijze verloopt in de praktijk prettig. De gemeente en de ouders kinderopvang die we hebben gesproken, geven aan tevreden te zijn over de samenwerking met het consultatiebureau. Wel is aangegeven dat de informatie met betrekking tot de indicatie van het consultatiebureau naar de kinderopvang uitgebreider mag, waardoor de kinderopvangorganisatie concreter werk kan maken van de te verstrekken aandacht en zorg. De ouders kunnen ook zelf hun kind bij het consultatiebureau aanmelden voor voorschoolse educatie, omdat zij zelf signaleren dat hun kind extra zorg nodig heeft. Ook op de basisschool kunnen de leraren kleuters zonder indicatie deze alsnog aan laten vragen via de ouders.

Van de in totaal 18 kinderen met een indicatie, hebben er echter 13 kinderen ook daadwerkelijk vve gehad. Dat betekent een verschil van 5 kinderen. Dit non-bereik is 28% van het totaal aantal doelgroepeuters. De gemeente gaat nog nader onderzoek doen wat de redenen zijn, maar verwacht dat dit te maken heeft met het administreren van de peuters, omdat deze mogelijk later is gestart of iets eerder zijn gestopt bij de kinderopvang. De gemeente Olst-Wijhe geeft verder aan dat in bepaalde jaren het aantal geplaatste vve-kinderen hoger is dan het aantal kinderen met een vve-indicatie. Vanuit de kinderopvang komt daar ook het signaal bij dat er wel evenveel indicaties door het consultatiebureau worden afgegeven, maar dat er minder doelgroepeuters naar de opvang komen. De reden hiervan is nog niet bekend.

De gemeenten in Salland werken gezamenlijk aan het verbeteren van de ouderparticipatie. In de notitie 'Ouderparticipatie bij vve' van de

gemeenten Olst-Wijhe en Raalte, is de ambitie weergegeven dat er een grote betrokkenheid is van ouders bij de ontwikkeling van hun kind. De gemeente Olst-Wijhe doet dit door samen te werken met de GGD met als doel om alle ouders te bereiken en daarmee een 'goede' relatie op te bouwen. Dit moet er toe bijdragen dat elk geïndiceerd kind voorschoolse educatie krijgt en dat daarnaast een grotere betrokkenheid van ouder bij de ontwikkeling van hun kind gerealiseerd wordt.

1.4 Het beleid is gericht op een warme overdracht en kort geleden aangevuld met ouderparticipatie, de uitvoering kan nog beter

We beoordelen de doorgaande lijn van voor- naar voorschoolse educatie in de gemeente Olst-Wijhe als voldoende. Uit de beleidsdocumenten van de gemeente blijkt dat er afspraken zijn met de houders kinderopvang en de schoolbesturen over het gebruik van een overdrachtsformulier. Het format van het overdrachtsformulier kan wisselen, de inhoud is over het algemeen hetzelfde. De pedagogisch medewerkers van de voorscholen gebruiken de (inhoud van) het overdrachtsformulier bij overdracht naar de basisschool.

De houders Kinderopvang houden bij naar welke basisscholen de doelgroeppeuters uitstromen en hoeveel voorschoolse educatie de peuters hebben gehad. Het beleid is gericht op een warme overdracht, waarbij zowel de ouder, de pedagogisch medewerker als een leraar van de basisschool (groep 1) is betrokken (eventueel aangevuld met een intern begeleider). Bij peuters met een vve-indicatie is de afspraak dat altijd wordt gezorgd voor een warme mondelinge overdracht van kindgegevens. Overigens ziet de gemeente er niet op toe dat het afgesproken formulier ook daadwerkelijk wordt gebruikt. De informatieoverdracht kan daardoor per locatie verschillen. Tijdens een aantal gesprekken kwam naar voren dat op een aantal locaties de warme overdracht nog onvoldoende vorm gegeven is en dat ook om die reden nog verbetering mogelijk is.

Ook tijdens de locatiebezoeken hebben we gemerkt dat de overdracht qua inhoud soms verdieping vraagt, omdat niet altijd duidelijk is welke zorg door de pedagogisch medewerkers is gegeven. De terugkoppeling door de basisschool aan de kinderopvang na drie maanden, zoals in het beleid (Handboek) is afgesproken, vindt zelden plaats.

Van een inhoudelijke doorgaande lijn tussen de voor- en voorscholen is gedeeltelijk sprake, maar dit kan verbeterd worden. Het gaat hierbij dan om het afstemmen van het ouderbeleid, afstemming tussen interne begeleiding en het leerstofaanbod. Bij het aanbod zien we met regelmaat wel afstemming tussen de thema's van samenwerkende voor en voorschool, maar van inhoudelijke afstemming op het aanbod is veelal geen sprake. De mate waarin afstemming plaats vindt voor wat betreft de inhoudelijke doorgaande leerlijn is vaak niet of summier aanwezig. Overigens is binnen de gemeente beleid

ontwikkeld om de scholen en kinderopvang meer te clusteren. Mogelijk geeft dit ook meer mogelijkheden om een nauwere samenwerking tussen de voor- en vroegsscholen te realiseren. Tenslotte is er ouderbeleid ontwikkeld waarmee de samenwerkende partners handen en voeten willen geven aan de wijze waarop zij ouders willen stimuleren en ondersteunen om hun kind in de ontwikkeling bij te staan. Dit beleid is nog niet vastgesteld (versie 27 maart 2018). Tijdens de locatiebezoeken is van dit beleid nog weinig gezien.

1.5. Het ontbreekt aan resultaatafspraken voor vroegschoolse educatie

We beoordelen de standaard 'Resultaten' als onvoldoende. Het ontbreekt aan resultaatafspraken voor de vroegschoolse educatie tussen de gemeente Olst-Wijhe en de schoolbesturen. De gemeente voldoet daarmee niet aan art. 167, lid 1b WPO. Hierdoor is het onduidelijk wat het resultaat is van de inspanningen die alle partners in de gemeente leveren. We geven de gemeente op deze standaard een opdracht tot herstel.

De gemeente heeft de schoolbesturen en voorscholen nodig om tot afspraken te komen. Uit de diverse gesprekken die we voerden met de houders kinderopvang, de schoolbesturen en de voor- en vroegscholen en gemeenten (samenwerking Salland), blijkt dat de partijen druk bezig zijn om afspraken te maken. In het verleden, vóór 2016, zijn er resultaatafspraken geweest tussen de gemeente en de voor- en vroegscholen. Die resultaten gingen met name uit van het toetsresultaten van kinderen. Omdat het toetsen van kinderen veel weerstand opriep, is er sinds die tijd een traject gestart om tot andere resultaatafspraken te komen die gebaseerd zijn op observaties. Twee voorscholen en twee vroegscholen in de gemeenten Olst-Wijhe en Raalte doen op dit moment mee aan een proef om te bezien of de uitgedachte werkwijze zinvol en werkbaar is. De betrokken organisaties hopen in de komende maanden verdere vorderingen te maken. Tijdens de gesprekken is geconstateerd dat de locaties van voor- en vroegscholen verschillende kindvolgsystemen gebruiken. Dit verschil in instrumenten bemoeilijkt het maken van resultaatafspraken waarmee iedereen in kan stemmen.

1.6 De coördinatie kan sterker

We waarderen de vve-coördinatie als 'kan beter'. De gemeente Olst-Wijhe heeft voor de voorschoolse educatie een beleidsmedewerker aangesteld. De gemeente Olst-Wijhe werkt verder nauw samen met gemeente Raalte en andere partners bij het opstellen van (nieuw) onderwijsachterstanden/vve- beleid. Hiervoor is op twee niveaus overleg georganiseerd. Zo is er overleg op het bestuurlijk niveau (Lokaal educatieve agenda voor Kinderopvang en Primair onderwijs) en op het uitvoerend niveau (Beleidsgroep vve). Het bestuurlijk overleg vindt één keer per jaar plaats. De beleidsgroep vve (verder beleidsgroep) komt vier tot vijf keren in het jaar bijeen en

bereidt in opdracht van het bestuurlijk overleg, maar in de praktijk ook op eigen initiatief, beleid voor. In het document 'Voor- en vroegschoolse educatie in Salland' (verder Handboek) staat welke functies beide overlegvormen hebben. De partners die in de gemeente bij vve betrokken zijn, maken deel uit van bovenstaande overlegstructuren. Hiermee legt de gemeente een basis voor de samenwerking.

De beleidsgroep heeft zich de afgelopen jaren bezig gehouden met onder meer, de 3F-taaleis, ouderparticipatie en het maken van resultaatafspraken.

Uit de gesprekken en de locatiebezoeken komt naar voren dat de gemeente de regie voor vve onvoldoende oppakt. Zo zijn de beleidsdocumenten die door het LEA zijn vastgesteld, zoals het 'Handboek', niet bij alle voor- en vroegscholen (op de werkvloer) bekend, waardoor ook de gemaakte afspraken voor voor- en vroegschoolse educatie niet op de werkvloer terecht komen. Onderwerpen die worden genoemd waar de gemeente meer regie op mag pakken zijn onder meer de resultaatafspraken, de inhoudelijke doorgaande lijn (afstemming over bijvoorbeeld aanbod) en evaluatie van de bereikte kwaliteit. Overigens spelen alle samenwerkende partners een rol om de besluitvorming in het LEA uiteindelijk op de werkvloer terecht te laten komen.

Ook is de continuïteit van de kennis en professionalisering van vve niet gewaarborgd. Door het ontbreken van de regie door de gemeente zijn er ook, door een beperkte groep, andere initiatieven opgepakt. Zo zijn de voorscholen zelf op zoek naar een goed voorschoolse programma waarmee zij een kwaliteitsslag kunnen maken voor voorschoolse educatie. Hier zijn de gemeente en de schoolbesturen niet bij betrokken.

Daarnaast vragen de gemeente en een deel van de partners (houders en bestuurders) zich af of de gemeente de juiste instantie is om regievoerder voor vve te zijn. Zij geven aan dat binnen de gemeente te weinig expertise op vve-gebied aanwezig is. Hierbij wordt bedoeld op het in beeld krijgen en houden van de kwaliteit van voorschoolse educatie, waaronder het formuleren van doelen, namelijk de resultaatafspraken vroegschoolse educatie. Voor het creëren van de randvoorwaarden voor vve is de gemeente meer in beeld als regievoerder. In de praktijk zien de verschillende organisaties dat de regie met name wordt gevoerd door de onderwijsbestuurders.

Vve-beleidscontext

2.1 Een integraal vve-programma en kindvolgsysteem zijn verplicht

We waarderen de standaard 'integraal vve-programma' als voldoende. De gemeente heeft in het 'Handboek' vastgelegd dat er een 'integraal programma' gebruikt dient te worden evenals een volgen- en observatiesysteem. De gemeente heeft met de voor- en

vroegscholen afgesproken dat het programma 'Doe meer met Bas' wordt gebuikt. De keuze die de locaties in de praktijk maken is echter verschillend. Dat is de reden dat er verschillende programma's en volgsystemen door de voor- en vroegscholen worden gebruikt. In de praktijk blijkt dat, onder meer vanwege deze keuze, het lastig is om eenduidige resultaatafspraken te maken aangezien de basis van deze volgsystemen kan verschillen.

2.2 Partners voor de voor- en vroegschoolse educatie zijn bezig met het ontwikkelen van het ouderbeleid

We waarderen het ouderbeleid als kan beter omdat het gemeentelijk beleid nog in ontwikkeling is. De werkgroep 'Ouderparticipatie' heeft een voorstel gemaakt voor ouderbetrokkenheid. Dit 'Visie en uitgangspunten Ouderparticipatie bij vve' van onder meer gemeente Olst-Wijhe heeft een versie datum van 27 maart 2018 en dit concept is nog niet door het LEA-overleg vastgesteld. Dit voorstel beschrijft twee uitgangspunten te weten: het stimuleren van het welzijn van het kind en het ondersteunen bij het leren van het kind. Ouders zijn daarbij educatief partner en als basis dient een afgestemde werkwijze tussen voorschool en basisschool. Met dit voorgestelde beleid wordt beoogd de ouders, met name de laaggeletterde ouders, toe te rusten om hun kind te ondersteunen in hun ontwikkeling. Hiervoor is zowel ondersteuning noodzakelijk van de ouders, als van de samenwerkende organisaties.

Tijdens de bezoeken die we hebben afgelegd blijkt dat het beleid van 'Ouderparticipatie' nog in de kinderschoenen staat aangezien het niet overal zichtbaar is. Hier en daar zijn mooie voorbeelden van betreffende activiteiten zichtbaar, op andere locaties is men nog bezig deze ouderparticipatieactiviteiten te implementeren. Dat betekent dat verdere aandacht nodig is.

2.3 Er zijn twee trajecten van ondersteuning

We waarderen de externe zorg als voldoende. Voor de peuters is de ondersteuning georganiseerd via het consultatiebureau op aandragen van de ouders en/of pedagogische medewerkers. Wanneer blijkt dat er signalen zijn vanwege achterblijvende ontwikkeling bij een peuter dan kan de pedagogisch medewerker dit melden bij de houder en vindt er overleg plaats met ouder en consultatiebureau. De zorg die uiteindelijk verstrekt wordt, verloopt dan via de zorgverzekering van de ouders. In een aantal situaties is deze ondersteuning aanwezig in de voorschool zelf. Verder is er circa 4 keer per jaar een breed overleg, met onder meer consultatiebureauarts, orthopedagoog, kinderopvang en ouders naargelang wat nodig is, met als doel om de ontwikkeling van de peuters te bespreken. In dit overleg kan de aanpak van de zorg bijgesteld worden.

Voor een peuter in de leeftijd van 3 jaar en tien maanden kan de zorg ook verstrekt worden via het samenwerkingsverband Epos. Vaak is hierbij de directeur of intern begeleider van de school waar de peuter naar toe gaat betrokken. Deze ondersteuning bestaat in eerste

instantie uit onderzoeken om eventuele achterstanden van ontwikkeling vast te kunnen stellen en vervolgens alvast te starten met de ondersteuning alvorens de peuter naar de basisschool gaat. Bovenstaande werkwijze is bevestigd tijdens de locatiebezoeken.

2.4 Het ontbreekt aan afspraken over kwaliteitszorg

We waarderen de interne kwaliteitszorg van de voor- en vroegschoolse educatie als 'kan beter'. De gemeente heeft geen afspraken gemaakt met de houders kinderopvang en de schoolbesturen over het gebruik van een kwaliteitssysteem waar vve deel van uitmaakt. Wel zien we dat de voorscholen een aantal kengetallen vanwege de verantwoording vanuit de Dienstverleningsovereenkomst voor vve insturen. Er is verder geen kader gesteld wat de gemeente Olst-Wijhe verwacht voor de kwaliteitszorg bij vve. Ook is er geen verwijzing naar het document 'Voor een vroegschoolse educatie in Salland' (Handboek) waarin bepaalde afspraken zijn gemaakt over vve in gemeente Olst-Wijhe.

2.5 De jaarlijkse evaluatie van het vve-beleid kan beter

We waarderen het evalueren van vve op gemeentelijk niveau als 'kan beter'. Wat ontbreekt, is een jaarlijkse evaluatie die leidt tot concrete verbetermaatregelen.

In het document 'Voor een vroegschoolse educatie in Salland' is aangegeven onder hoofdstuk 7 'Monitoring en evaluatie' welke resultaten worden verwacht en dat er een vve-monitor nodig is. Ook staat in dit document vermeld dat er ieder jaar een evaluatie plaats vindt in de beleidsgroep waarin beleid, procesafspraken en resultaten worden geëvalueerd. Hieruit zullen verbeteractiviteiten voortvloeien. In de beleidsgroep worden de beleid en/of procesadviezen voorbereid voor het LEA. Zowel de resultaten als de wijze van de monitor zijn echter nog niet vastgesteld. Dit is verder nog in ontwikkeling waaraan de vve-partners samen werken in de werkgroep 'Resultaatafspraken'.

Aangezien door de gemeente is aangegeven dat de evaluatie in de beleidsgroep plaatsvindt, zijn diverse verslagen van deze overleggen gelezen. Hierin blijkt geen sprake te zijn van een gedegen evaluatie van vve. Dit is een onderdeel waar de gemeente zich nog verder op kan richten. Doordat jaarlijkse evaluatie ontbreekt, is de kwaliteit van vve nog onvoldoende in beeld. Tegelijkertijd zien we dat de gemeente wel de vve-partners betreft bij de ontwikkeling van beleidsvoorbereiding. Er is echter een aantal momenten geweest waarop de gemeente samen met de partners initiatieven heeft opgepakt voor het nieuw vve-beleid. Voorbeelden hiervan zijn 'Ouderparticipatie' en 'Resultaatafspraken'. Dit is echter nog beperkt van omvang. Ook is er bijvoorbeeld geen activiteitenplan, maar wordt in het LEA en vanuit de beleidsgroep besproken wat nodig is om verdere verbetering van vve te ondernemen. Om vve-kwaliteit te verbeteren is het noodzakelijk om te weten wat de gemeente van de vve-locaties verwacht en wat er dient te verbeteren.

Vve-condities

3.1 De GGD beoordeelt de basiskwaliteit van de voorscholen

We beoordelen de standaard als voldoende. De gemeente heeft namelijk geregeld dat de GGD jaarlijks op alle kinderopvanglocaties met voorschoolse educatie de basiskwaliteit beoordeelt. De basisvoorwaarden voorschoolse educatie maken hier deel van uit. Met de GGD heeft de gemeente ook afspraken gemaakt over (procedures voor) toezicht en handhaving, waardoor snel acties uitgezet en adequaat opgetreden kan worden. Deze afspraken zijn vastgelegd in december 2017, in een document, met als titel: Afspraken GGD IJsselland- gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle 2017. Deze afspraken zijn ingegaan per 1 januari 2018.

3.2 De gemeente maakt gebruik van 'Dienstverleningsovereenkomsten'

Dit onderdeel wordt als voldoende beoordeeld. De gemeente Olst-Wijhe kent geen subsidiekader voor de voor- en vroegschoolse educatie maar maakt gebruik van 'Dienstverleningsovereenkomsten'. De middelen die de gemeente aan de opdrachtnemer verstrekt geldt voor peuterplaatsen waarvan ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Voor de twee extra dagdelen (totaal 5 uren), voor peuters die een vve-indicatie hebben, geldt dat daarvoor een ouderbijdrage verlangd wordt. De hoogte daarvan is afhankelijk van het recht op een kinderopvangtoeslag en het inkomen van de ouders. Voor de kwaliteitseisen die geleverd dienen te worden verwijst de gemeente naar de Wet Kinderopvang en, voor de voorschoolse educatie, naar het 'Handboek' dat in de gemeenten Salland wordt gehanteerd. Voor de kwalitatieve ontwikkelingen op het gebied van vve wordt verwezen naar de besluiten van het LEA-Salland waarin ook gemeente Olst-Wijhe participeert. Opvallend is wel dat er indirect een verwijzing naar de Wet OKE en naar het Besluit Basisvoorwaarden Voorschoolse Educatie wordt gemaakt. Deze belangrijke regelgeving is opgenomen in het 'Handboek'. Het gevaar hierbij is dat bepaalde eisen die in deze 'hogere wetgeving' zijn opgenomen (bij wijzigingen daarvan) kunnen ontbreken in het 'Handboek' en waardoor de gemeente de wetgeving rond vve onvoldoende uitvoert.

2.2. Kinderopvang

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen weer op de wettelijke criteria Registrering, Tijdigheid aanvragen, Uitvoering inspecties en Handhaving.

Uitvoering wettelijke eisen	O	V
1 Registrering		●
2 Tijdigheid aanvragen		●
3 Uitvoering inspecties		●
4 Handhaving		●

Bij dit deel van het gemeentelijke onderzoek gelden als beoordelingen van de standaarden: onvoldoende en voldoende.

Registrering

Wij beoordelen op basis van verklaringen van de gemeente dat de mutaties in het Landelijk Register Kinderopvang juist en tijdig worden doorgevoerd en dat de gemeente daarmee de wettelijke taak voldoende uitvoert.

In de jaarverantwoording over 2017 verklaart de gemeente dat het register in 2017 op orde was. Tijdens het onderzoek van de inspectie heeft de gemeente ook verklaard dat het register in 2018 volledig, juist en actueel is bijgehouden. Zijn er voor wijzigingen acties vanuit de GGD nodig dan wordt dat vaak al binnen 1 of 2 dagen naar hen doorgestuurd. In ieder geval wordt wekelijks het zaakstelsel bekeken op eventuele wijzigingsverzoeken.

De gemeente heeft de onherroepelijk geworden handhavingsbesluiten nog niet gepubliceerd in het landelijk register. Doordat in de afgelopen jaren er geen handhavingsbesluiten nodig waren is deze handeling voor de gemeente pas in 2018 actueel geworden. De gemeente heeft de werkwijze hiervoor nog niet aangepast. Wel heeft de gemeente toegezegd om voor eind januari 2019 de onherroepelijk geworden handhavingsbesluiten te publiceren.

De werkzaamheden voor kinderopvang zijn feitelijk bij één medewerker belegd. Wanneer vervanging nodig is, is er een collega die de basistrainingen heeft gevolgd en werkzaamheden kan overnemen. Vanwege het kleine aantal locaties en weinige werk is een verdeling tussen de medewerkers niet efficiënt. Als vervanging langduriger noodzakelijk is, of als er onduidelijkheden zijn, kan altijd een beroep worden gedaan op een collega uit een buurgemeente.

In de gemeente Olst-Wijhe zijn de afspraken die binnen de gemeente zijn gemaakt over vervanging en de manier waarop mutaties, aanvragen en andere register taken worden bijgehouden zodanig, dat de inspectie daarin voldoende borging ziet voor een adequate uitvoering van deze taak.

Tijdigheid aanvragen

Wij oordelen dat de gemeente de aanvragen voor inschrijving van ondernemers in het landelijk register kinderopvang binnen de gestelde termijn afhandelt en daarmee de wettelijke taak voldoende uitvoert.

Uit de jaarverantwoordingen 2016 en 2017 blijkt dat op één na, alle nieuwe aanvragen in de afgelopen jaren tijdig zijn afgehandeld. In 2017 heeft de gemeente één keer de termijn opgeschort wegens omstandigheden bij de aanvrager. Tot het moment van onderzoek in dit jaar zijn alle aanvragen tijdig afgehandeld.

Naast de registratie in de Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte heeft de gemeente ook een eigen zaaksysteem waarin een signaleerfunctie zit voor de termijnen. De contacten met de GGD over de uitvoering van de benodigde inspecties verlopen goed. De termijnen worden daardoor altijd gehaald.

Met de GGD zijn afspraken gemaakt over streng aan de poort. Sinds vorig jaar wordt hiermee gewerkt. Dat betekent dat de gemeente streng is bij het nemen van een besluit over een aanvraag en de GGD verzoekt om het kindercentrum intensief te onderzoeken. Het onderzoek is breed en betreft niet alleen de nieuwe voorziening. De GGD kijkt bij de beoordeling ook naar de naleving van de kwaliteitseisen bij eventueel andere kindercentra van deze houder. Er is door de GGD een nieuw tariefvoorstel gedaan voor de onderzoeken voor en na registratie. Daarbij is het zwaartepunt komen te liggen bij het eerste onderzoek en zijn de kosten hiervoor verhoogd.

De inrichting van de gemeentelijke organisatie is zodanig, dat wij voldoende borging zien, dat aanvragen tijdig worden verwerkt.

Uitvoering inspecties

Wij beoordelen dat de gemeente de kinderopvangvoorzieningen (en de voorzieningen voor gastouders middels een steekproef) jaarlijks onderzoekt en daarmee de wettelijke taak voldoende uitvoert.

De gemeente is ervoor verantwoordelijk dat jaarlijks alle wettelijke inspecties worden behaald. Daarvoor is afstemming en regierol richting de GGD van belang.

Inspecties in 2017

In de jaarverantwoording over 2016 en 2017 is te zien dat de GGD alle verplichte inspecties heeft uitgevoerd.

Verloop inspecties 2018

De GGD heeft aangegeven dat zij in 2018, net als in voorgaande jaren, alle verplichte inspecties kan uitvoeren. De contacten met de GGD zijn goed en de inspecties zijn altijd gehaald, er zijn geen zorgen over het niet halen van de verplichte inspecties. Naast de reguliere contactmomenten met de GGD die jaarlijks zijn vastgesteld, is er ook tussentijds overleg indien nodig. De gemeente houdt zich aan de minimale steekproef van 5% voor de gastouders in de gemeente. De GGD inspecteert conform de regelgeving vanaf 1 juli van dit jaar de basisvoorwaarden voor voorschoolse educatie.

Handhaving

Wij oordelen dat de gemeente adequaat en voortvarend handhavend optreedt wanneer een kinderopvangvoorziening niet aan de wettelijke regels voor kinderopvang voldoet. Daarmee voert de gemeente de wettelijke taak voldoende uit.

De gemeente heeft een handhavingsbeleid uit 2018 en nadere regionale afspraken die gelden vanaf 1 januari 2018.

Handhavingsbeleid

Volgens het gemeentelijk handhavingsbeleid en op basis van het afwegingsmodel dat is vastgesteld, zet de gemeente vooral de aanwijzing in om houders aan te zetten tot herstel van tekortkomingen. De gemeente beziet in het voorjaar van 2019 als de VNG met een nieuw afwegingsmodel komt of zij een gemeentelijk of regionaal handhavingsbeleid zal volgen. Het handhavingsbeleid zal dan in ieder geval worden vernieuwd en aangepast. Tot die tijd blijft het huidige handhavingsbeleid geldig.

Voortvarend handhaven

De gemeente werkt met de GIR handhaving. De handhaving wordt voortvarend opgepakt.

Er zijn afspraken gemaakt met de GGD wanneer tijdens een inspectie tekortkomingen zijn geconstateerd. De GGD geeft bij de houder gelijk aan binnen welke periode de tekortkomingen moeten zijn hersteld, conform de termijnen in het handhavingsbeleid, en dat dit door een nader onderzoek van de GGD inspecteur zal worden gecontroleerd. De gemeente heeft hersteltermijnen vastgesteld. Het gaat hierbij niet om een herstelaanbod maar om reguliere handhaving.

De gemeente stuurt na binnenkomst van een rapport met tekortkomingen en een door de GGD aangekondigde hersteltermijn een aanwijzing waarin de houder de tekortkomingen kan terug vinden met de daarbij behorende hersteltermijnen. Na afloop van de termijn stelt de GGD inspecteur door middel van een nader onderzoek vast of de houder inmiddels voldoet aan de gestelde eisen.

De GGD kan gebruik maken van de mogelijkheid van overleg en overreding. Met de GGD is afgesteld dat bij het nieuwe afwegingsmodel van de VNG ook gebruik zal worden gemaakt van de mogelijkheid tot het geven van een herstelaanbod. Op dit moment

wordt daar nog niet mee gewerkt.

Vanwege de kleine kernen in de gemeente komt het voor dat op een locatie onvoldoende vve uren kunnen worden aangeboden. De gemeente heeft besloten hier niet op te handhaven om het aanbod vve voor kinderen mogelijk te houden in deze kleine kernen. Kinderen kunnen altijd naar een andere locatie om zo voldoende vve uren te ontvangen. Die mogelijkheid wordt in ieder geval geboden. Er wordt door ouders, in het belang van het kind, echter niet altijd gebruik van gemaakt.

De gemeente wijkt gemotiveerd van haar handhavingsbeleid af, omwille van het aanbieden van vve op de kleine locaties.

De systematiek van directe aankondiging van een hersteltermijn aan de houder, die in de regio met de GGD is afgestemd, zorgt voor een vlotte afhandeling van de handhaving en herstel van tekortkomingen door de houders.

2.3. Afspraken vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij?	Wat doen wij?
Vve gemeente	... van de gemeente	
1.5 Resultaatafspraken De gemeente voldoet niet aan art.167, lid 1b van de WPO waarin staat dat de gemeente jaarlijks afspraken moet maken met de schoolbesturen over de resultaten van vroegschoolse educatie.	De gemeente heeft uiterlijk op 1 augustus 2019 afspraken gemaakt met de schoolbesturen over de resultaten van vroegschoolse educatie en stuurt deze afspraken naar de inspectie.	Wij controleren in september 2019 of aan de gemaakte afspraak is voldaan.

3. Kwaliteit van de locaties samengevat

In dit hoofdstuk geven we in paragraaf 3.1 een beeld van de naleving van de wettelijke regels kinderopvang en de basisvoorwaarden voorschoolse educatie door de kinderopvang in de gemeente Olst-Wijhe. We schetsen een beeld over 2017 en eerder, omdat het college van B&W daarover verantwoording heeft afgelegd aan de minister van SZW. Over 2018 is dat nog niet gebeurd. Daarna beschrijven we in paragraaf 3.2 de uitkomsten van de onderzoeken op de vve locaties.

Er zijn in de gemeente Olst-Wijhe drie vve-locaties onderzocht. De kwaliteit van deze locaties is weergegeven in onderstaand schema.

3.1. Kwaliteit van kinderdagverblijven volgens de GGD

In deze paragraaf vatten we samen wat de oordelen zijn van de GGD-onderzoeken op de kinderdagverblijven in de gemeente Olst-Wijhe.

De GGD controleert of kinderopvang organisaties voldoen aan wettelijke kwaliteitseisen. Zij doet dit in opdracht van de gemeente. De GGD houdt jaarlijks toezicht op de kinderdagverblijven op grond van de Wet Kinderopvang en het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie.

We nemen in dit rapport de uitkomsten van de GGD-rapporten over om een compleet beeld te kunnen geven van de kwaliteit van de kinderopvang en voorschoolse educatie in de gemeente. We baseren onderstaande beschrijving op de analyse van de uitkomsten van de GGD rapporten in het jaar 2017

Het beeld van de uitkomsten van de GGD-onderzoeken op de kinderdagverblijven is in Olst-Wijhe als volgt:

Hoeveel kinderopvang is er in Olst-Wijhe?

Op 31 december 2017 telde Olst-Wijhe 11 kindercentra: 5 kinderdagverblijven en 6 buitenschoolse opvang. Er stond op deze datum ook 1 gastouderbureau in Olst-Wijhe geregistreerd.

Aantal kinderdagverblijven dat voorschoolse educatie aanbood

Op 31 december 2017 telde Olst-Wijhe 4 kinderdagverblijven die in het LRK geregistreerd stonden als aanbieder van voorschoolse educatie. Dat betekent dat bij vier vijfde van de kinderdagverblijven in Olst-Wijhe de mogelijkheid bestond om voorschoolse educatie te volgen.

Op 1 januari 2017 vingen gastouders in Olst-Wijhe op 69 verschillende locaties kinderen op. In tegenstelling tot kindercentra en

gastouderbureaus, hoeven niet alle gastouders jaarlijks te worden geïnspecteerd. De minister van SZW heeft in bestuurlijke afspraken met de gemeenten een minimale steekproef van 5 procent afgesproken. In 2017 zijn 4 locaties waar gastouders opvang aanbieden door de toezichthouders van de GGD bezocht. Dit komt neer op een steekproef van 6 procent. Landelijk gezien is in 2017 10 procent van de gastouders onderzocht.

In welke mate voldeden kindercentra en gastouders aan de wettelijke regels?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden, kijken we naar de jaarlijkse onderzoeken die zijn afgerond in de periode oktober 2016 tot en met september 2017.

Bij geen van de kindercentra (kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang) was het nodig om handhavend op te treden. De toezichthouders van de GGD stelden in deze periode geen tekortkomingen vast waarop zij de gemeente adviseerden om naleving te stimuleren (handhavend op te treden).

Voor meer dan driekwart van alle kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang in Olst-Wijhe geldt dat er in de periode oktober 2014 tot en met september 2017, dus drie jaar achtereen, geen handhavingsadvies is afgegeven aan de gemeente. Deze kindercentra voldoen dus consequent aan de wettelijke regels voor kinderopvang en (indien van toepassing) voorschoolse educatie. Landelijk geldt dit voor ruim de helft van de kindercentra.

Wat betreft de gastouders stelden de toezichthouders van de GGD in de periode oktober 2016 tot en met september 2017 geen tekortkomingen vast waarop zij de gemeente adviseerden om naleving te stimuleren. Alle onderzochte gastouders voldeden dus aan de wettelijke regels uit de Wet kinderopvang.

In welke mate voldoen kinderdagverblijven met voorschoolse educatie

Voor kinderdagverblijven die voorschoolse educatie aanbieden gelden aanvullende eisen, de zogenaamde basisvoorwaarden voor voorschoolse educatie. In de periode oktober 2016 tot en met september 2017 hebben de toezichthouders van de GGD bij geen van de onderzochte kinderdagverblijven in Olst-Wijhe die voorschoolse educatie aanboden tekortkomingen vastgesteld wat betreft de eisen voor voorschoolse educatie. Deze 4 kinderdagverblijven voldeden dus zowel aan de wettelijke regels uit de Wet kinderopvang, als aan de aanvullende eisen voor voorschoolse educatie.

Hoe wordt de handhaving ingezet door gemeenten en in welke mate herstellen de tekortkomingen?

De gemeente Olst-Wijhe heeft in 2017 geen handhaving uitgevoerd. In 2017 voldeden alle kinderopvangvoorzieningen en gastouders aan de wettelijke regels voor kinderopvang en (indien van toepassing) voorschoolse educatie. De GGD toezichthouder heeft de gemeente niet geadviseerd om te handhaven.

3.2. Kwaliteit van de vve-locaties volgens de inspectie

In deze paragraaf vatten we samen wat de oordelen zijn van de inspectie over de kwaliteit van de educatie, de resultaten en de kwaliteitszorg op de onderzochte kinderdagverblijven met voorschoolse educatie.

Wij hebben in de gemeente Olst-Wijhe drie locaties onderzocht, namelijk twee locaties voor voorschoolse educatie en de groepen 1 en 2 van één basisschool.

	1	2
Ontwikkelp proces		
OP1 Aanbod	KB	KB
OP2 Zicht op ontwikkeling	KB	KB
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	KB	KB
OP4 (Extra) ondersteuning	V	V
OP6 Samenwerking	V	V
Resultaten voorschoolse educatie		
OR1 Ontwikkelingsresultaten	KB	KB
Kwaliteitszorg en ambitie		
KA1 Kwaliteitszorg	KB	KB
KA2 Kwaliteitscultuur	KB	V
KA3 Verantwoording en dialoog	V	KB

1. Peuterpost, 2. Biënkorf

De toegekende beoordelingen en waarderingen zijn: kan beter, voldoende en goed.

	1
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	V
OP2 Zicht op ontwikkeling	O
OP3 Didactisch handelen	V
OP4 (Extra) ondersteuning	nvt
OP6 Samenwerking	O
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	V
KA2 Kwaliteitscultuur	nvt
KA3 Verantwoording en dialoog	O

Dit betreft de groepen 1 en 2 van de onderzochte basisschool:

1. OBS Ter Stege

De toegekende beoordelingen en waarderingen zijn: onvoldoende, voldoende en goed.

We constateren dat de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente Olst Wijhe op de onderzochte vve-locaties grotendeels beter kan en soms van onvoldoende niveau is. We hebben in de gemeente twee locaties voor peuteropvang bezocht van verschillende houders en we keken naar de kwaliteit van de vroegschoolse educatie in de groep 1 en 2 van de basisschool.

Aanbod

Op de twee locaties met voorschoolse educatie ontbreekt een doelgericht vve-aanbod. We zien dat er thematisch wordt gewerkt en dat de pedagogisch medewerkers verschillende activiteiten aanbieden. De pedagogisch medewerkers gebruiken een integraal vve-programma waarmee de ontwikkeling van de peuters op de vier ontwikkelingsgebieden wordt gestimuleerd. Van een doelgericht en planmatige werkwijze die toegespitst is op de behoefte van de doelgroep peuter is echter geen sprake. Na eerder inspectiebezoek is op de Peuterpost hier al een opmerking over gemaakt maar deze is niet opgepakt.

In de groepen 1 en 2 van de bezochte school maken de leraren wel gebruik van een doelgericht thematisch aanbod.

In de inrichting van de ruimtes en hoeken zien we eveneens grote verschillen tussen de voor- en vroegschool. Bij de voorschool zien we aanzetten als dagritmekaarten en verschillende spelmaterialen in de spelhoeken. Wat ontbreekt zijn levensechte materialen waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen en aandacht voor de ontluikende

geletterdheid.

Dit zien we in grotere mate wel terug in de groepen 1 en 2.

Zicht op ontwikkeling

Hoewel bijna alle bezochte locaties de ontwikkelingen van de kinderen volgen, ontbreekt een cyclisch proces van analyseren, concrete doelen stellen, plannen van activiteiten en evalueren van de aangeboden zorg. Hierdoor is de doelgerichtheid en de effectiviteit van het aanbod gering.

Didactisch handelen

We constateren dat het pedagogisch-educatief handelen (bij de voorscholen) en didactisch handelen (bij de vroegschool) aandacht vraagt. Hierbij valt op dat het educatief handelen bij de pedagogisch medewerkers niet of nauwelijks gezien is. Het didactisch handelen op de vroegschool is van voldoende niveau. Wel realiseren de leraren en de pedagogisch medewerkers een warm en prettig pedagogisch klimaat waarin de kinderen tot spelen komen en vinden op alle locaties in meer of mindere mate educatieve activiteiten plaats. Daarnaast blijft het van groot belang dat het didactisch handelen van de leerkracht de kinderen stimuleert om tot spreken en actief handelen te komen. Tijdens de locatiebezoeken is gebleken dat kinderen meer uitgedaagd kunnen worden om tot ontwikkelen te komen door meer gebruik te maken van materialen en hoeken maar ook door het meespelen en verrijken van spel door de leerkracht/ pedagogisch medewerker.

De externe zorgstructuur is wisselend van kwaliteit

Als er peuters of kleuters zijn die zorg nodig hebben die de locaties zelf niet kunnen bieden, zijn er soms goede contacten met bijvoorbeeld de logopedie en de fysiotherapie. We hebben de (extra) ondersteuning veelal twee van de drie keer niet beoordeeld, omdat deze standaard betrekking heeft op leerlingen met een ontwikkelingsperspectief en/of zorg die geboden wordt door externe organisaties. Hier zien we op regelmatige basis geen inhoudelijk overleg over de aanpak/strategie en de geboden zorg en lijkt de regie hiervan in handen van de externe partij.

De standaard samenwerking is een brede standaard die meerdere vormen van samenwerking omvat

Bij samenwerking onderscheiden we samenwerking tussen de voor- en vroegscholen, samenwerking met de ouders, samenwerking met de gemeente en samenwerking met andere partijen.

We concluderen dat de samenwerking tussen de voor- en vroegscholen in de basis op orde is. Dit komt met name door lokale (leraren en pedagogisch medewerkers) initiatieven. Voor de vve-peuters vindt meestal een warme overdracht plaats richting de groepen 1 van de basisscholen. Dit is echter niet altijd het geval. Soms zijn bij de overdracht ook ouders en de intern begeleider van de

basisschool aanwezig. Van een inhoudelijke doorgaande lijn tussen de voor- en vroegscholen is nog geen sprake.

De samenwerking met de ouders kan op de meeste locaties verbeterd worden. Ouders worden meestal wel geïnformeerd over hoe het met hun kind gaat. Wat nog beter kan is bijvoorbeeld het meegeven van spelmaterialen en themaboekjes of ouders gericht stimuleren thuis activiteiten te doen met hun kind. Het betrekken van ouders kan een positieve bijdrage leveren aan het effect van voor- en vroegschoolse educatie. Een aantal locaties wil de ouderbetrokkenheid opnieuw inrichten.

Vanuit de samenwerking met de gemeente hebben we op de vroegscholen gekeken naar de resultaatafspraken vroegschoolse educatie. Deze afspraken over wat de kleuters aan het eind van groep 2 moeten kennen en kunnen, zijn in de gemeente Olst-Wijhe niet gemaakt. Wel is er in Wijhe op eigen initiatief met pedagogisch medewerkers en leerkrachten een kennisdeling over het jonge kind. Hierbij wordt er wel gekeken en geëvalueerd over verbeteringen van inhoudelijke zaken.

Ontwikkelingsresultaten

Er is nog geen zicht op de resultaten van voorschoolse educatie. De ontwikkelingsresultaten van de peuters beoordelen we alleen op de locaties met voorschoolse educatie. We concluderen dat dit op alle locaties beter kan en dat er geen zicht is op wat de voorschoolse educatie oplevert en of het in gemeente Olst-Wijhe lukt om de peuters zonder of met een beperkte achterstand aan groep 1 van de basisschool te laten beginnen.

Kwaliteitszorg en ambitie

De standaard 'Kwaliteitszorg' is op de locaties met voorschoolse educatie een verbeterpunt. Soms zijn aanzetten zichtbaar van het werken aan verbeteringen, maar het ontbreekt veelal altijd aan een systeem voor kwaliteitszorg van waaruit planmatig en doelgericht wordt gewerkt aan de ambities van de organisaties en de benodigde verbeteringen.

In positieve zin valt op dat alle voorschoolse locaties proberen goed zicht te hebben op de kwaliteit van het pedagogisch-educatief handelen. In de verbeteractiviteiten en voornemens worden daarvoor bijvoorbeeld observaties en video-interactiebegeleiding ingepland.

Op de vroegscholen zien we dat er veelal wel sprake is van een systeem van kwaliteitszorg. Het schoolbestuur heeft hierin voorzien. De uitvoering in de praktijk voor vve beleid en een specifieke focus op vroegschoolse educatie samen met het tegengaan van onderwijsachterstanden bij jonge kinderen vraagt nog aandacht. Wisselingen in teamsamenstelling en directie zijn hier (mogelijk) debet aan.

Werken aan verdere professionaliteit.

De kwaliteitscultuur is bij de drie locaties wisselend van kwaliteit. Wel hebben we op alle vve-locaties bij de teams de bereidheid aangetroffen om de kwaliteit van de voor- en voerschoolse educatie verder te verbeteren. De pedagogisch medewerkers en leraren waarmee we spraken, geven aan dat zij scholingen volgen om hun werk beter te doen. In de scholingsplannen van de houders kinderopvang staat beschreven wat het scholingsaanbod inhoudt en voor de scholen maakt dit veelal deel uit van het jaarplan. Gezamenlijk en individueel wordt gewerkt aan het verhogen van de kwaliteit van de voor- en voerschoolse educatie. Op de voerschool waar de waardering 'kan beter' van toepassing is, missen we ondersteuning om het educatief handelen te versterken. Het is aan de leiding van het kinderdagverblijf dit samen met het team op te pakken.

De verantwoording naar buiten heeft aandacht

De houders kinderopvang verantwoorden zich aan de gemeente over onder andere het aantal doelgroepeuters en de duur van het voerschoolse aanbod. De locaties voor voerschoolse educatie leveren nog geen gegevens over de voerschoolse kwaliteit aan, richting de houder of de gemeente. Dit is een verbeterpunt.

4. Samenwerken aan kwaliteit

In dit onderzoek staan drie onderzoeksvragen centraal. De laatste vraag hebben we in hoofdstuk 2 beantwoord. In dit hoofdstuk gaan we in op de eerste twee onderzoeksvragen.

Zicht en sturing

- Wie heeft zicht op de kwaliteit van vve en kinderopvang in de gemeente en wie stuurt/sturen daarop?
- Hoe vindt verantwoording plaats over de gerealiseerde kwaliteit?
- Hoe werken de partijen in de gemeente samen aan kwaliteit en kwaliteitsverbetering?

Samenwerking

- Wat is de relatie tussen de samenwerking in de gemeente en de kwaliteit van vve en kinderopvang op de locaties?

4.1. Wie heeft zicht op de kwaliteit van vve en kinderopvang in de gemeente en wie stuurt/sturen daarop?

De gemeente, de GGD, de houders kinderopvang en de schoolbesturen hebben op hoofdlijnen zicht op de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente Olst-Wijhe. Die kwaliteit is, zoals in hoofdstuk drie is aangegeven, voor de voorscholen maar ook voor de vroegschool nog verder te verbeteren. De verbeterpunten ten aanzien van vve zijn bekend. Het ontbreekt echter op alle niveaus aan een volledig functionerend systeem van kwaliteitszorg dat specifiek gericht is op het verbeteren van de kwaliteit van vve. Hierna volgt een toelichting.

Definities van kwaliteit en visies daarop

Allereerst is van belang te weten hoe de gemeente en de partners aankijken tegen het begrip kwaliteit van kinderopvang en voor- en vroegschoolse educatie. We zien dat zij verschillende definities hanteren, zonder dat dit altijd is vastgelegd. Voor alle partijen geldt dat zij ernaar streven dat kinderen alle kansen krijgen zich te ontwikkelen en daarmee een goede start kunnen maken in groep 3 van de basisschool. Daar hoort bij dat de kinderen een passend aanbod krijgen. Voor gemeente Olst-Wijhe geldt dat de kwaliteit voor vve is gelieerd aan het voldoen aan de criteria zoals die zijn benoemd in het 'Handboek'. Het 'Handboek' is een document waarin de uitgangspunten voor vve door alle partners in de regio van Salland, waaronder gemeente Olst-Wijhe, zijn beschreven. De gemeente heeft bovendien met de GGD afspraken gemaakt voor het toezicht waarbij de GGD snel en concrete voorstellen voor verbetering van de basisvoorwaarden van voorschoolse educatie doet. In hoofdstuk 15 'Evaluatie' van de notitie waarin de afspraken met de GGD zijn vastgelegd, is aangegeven dat ieder jaar deze afspraken worden geëvalueerd in de ambtelijke beleidsgroep en zo nodig worden bijgesteld.

Binnen de gemeente zijn er meerdere opvangvoorzieningen met vve. Aandachtspunt daarbij is de sterke versnippering van de doelgroepkinderen binnen de gemeente, die juist de extra aandacht verdienen binnen vve. De voorscholen geven over het algemeen aan dat kinderen zich in een veilige setting zo optimaal mogelijk moeten kunnen ontwikkelen, aangepast aan de ontwikkelingsfase, mogelijkheden en talenten van elk kind. Elk kind is uniek. Verder geven ze aan dat de doorgaande lijn belangrijk is maar constateren dat bij zowel de warme overdracht, als bij de terugkoppeling daarvan nog veel informatie verloren gaat.

Verder zijn er twee schoolbesturen die in de gemeente Olst-Wijhe betrokken zijn bij de ontwikkeling en uitvoering van vve-beleid. Het gaat om 'De Mare' en 'Mijnplein'. De besturen vinden een kwalitatief goede voorschoolse-educatie erg belangrijk. Op die manier kan de basisschool efficiënt 'doorbouwen' aan de ontwikkeling van de kinderen. Daarvoor is het nodig dat de gemeente de regie voert over onder meer de doorgaande lijnen in voor- en vroegscholen. De gekozen structuur van beleidsgroep en LEA voor het ontwikkelen van beleid voor voor- en voorschoolse educatie is een verbetering die sinds 2015 zijn vruchten afwerpt. De kinderen kunnen zo doende een goede start maken op de basisschool.

De gemeente en de partners hebben enig zicht op de kwaliteit
De gemeente Olst-Wijhe heeft op hoofdlijnen zicht op de kwaliteit van vve en kinderopvang. De gemeente krijgt dit zicht met name door GGD-toezicht, uitkomsten van eerdere vve-locatieonderzoeken door de inspectie en door formele - en informele gesprekken. De gemeente heeft een positief beeld van de kwaliteit van de kinderopvang als geheel (locaties met en zonder voorschoolse educatie). Dit beeld is in lijn met de opvatting van de GGD. Op de kinderopvanglocaties in de gemeente Olst-Wijhe zijn nagenoeg geen tekortkomingen geconstateerd door de GGD-toezichthouder, het aantal handavingsadviezen van de GGD is daarom zeer beperkt. In het gesprek dat we voerden met de GGD kwam naar voren dat de gemeente Olst-Wijhe over het algemeen goed op de hoogte is van de stand van zaken op de locaties voor kinderopvang en voorschoolse educatie.

Het beeld dat de gemeente vooraf gaf van de kwaliteit van voor- en voorschoolse educatie op de locaties blijkt eveneens grotendeels overeen te komen met het door ons aangetroffen beeld. We zien ook dat de houders kinderopvang op hoofdlijnen zicht hebben op de aangeboden kwaliteit op de locaties en tevens voldoende kwaliteit aanbieden. De GGD gaf aan dat de houders over het algemeen voldoende kwaliteit leveren. Mocht handhaving nodig zijn dan heeft de GGD het mandaat om direct het toezicht ingang te zetten. In de afgelopen jaren is dat echter niet nodig gebleken.

De gemeente en partners sturen op verbetering, maar het ontbreekt aan een cyclisch proces van kwaliteitszorg

De gemeente Olst-Wijhe en de partners werken, ieder vanuit een eigen rol, aan het verbeteren van de kwaliteit van de kinderopvang en de voor- en vroegschoolse educatie. Gezamenlijk hebben de partners in het 'Handboek' vastgelegd waar de vve-locaties, zowel de voor- als de vroegscholen, aan moeten voldoen. Dit 'Handboek' wordt af en toe bijgesteld, voor het laatst was dit in november 2017. Een aantal voorscholen gaf aan dat daarbij de uitgangspunten niet wordt aangepast of geactualiseerd. Verder geven zowel een aantal houders als de bestuurders aan dat datgene dat in het 'Handboek' is vastgelegd nog onvoldoende op de werkvloer bekend is en als zodanig daarom ook niet zichtbaar is. Van een jaarlijkse evaluatie en bijstelling van het gemeentelijke vve-beleid is verder maar in beperkte mate sprake. Door de vertegenwoordiging van de partners in zowel de beleidsgroep als in het LEA zijn de partners wel voldoende betrokken bij de ontwikkeling van vve-beleid. De uitwerking van de verschillende aandachtsgebieden vindt plaats in de beleidsgroep de vaststelling van de voorstellen in het LEA. Het is overigens niet voor iedere deelnemer van beide overleggen bekend hoe het initiatief om verbetering door te voeren tot stand komt. Hiervan is niet altijd iets op papier terug te vinden waardoor ook niet duidelijk is of het resultaat voldoet.

Naast de gemeente sturen ook de houders op kwaliteitsverbetering, maar daarbij is er nog onvoldoende of in het geheel geen sprake van een kwaliteitszorgsysteem. Bij het kwaliteitsdenken zijn de jaarlijkse uitkomsten van de GGD-rapporten uitgangspunt. De houder heeft zelf niet in beeld wat de kwaliteit van de voorschoolse educatie is, bijvoorbeeld ten aanzien van het pedagogisch-educatief handelen. Voor de schoolbesturen geldt dat de kwaliteitszorg wel aanwezig is en de verbeteractiviteiten planmatig worden opgepakt.

4.2. Hoe vindt de verantwoording plaats over de gerealiseerde kwaliteit?

Er vindt in de gemeente Olst-Wijhe nauwelijks verantwoording plaats over de gerealiseerde kwaliteit. Hierna volgt een toelichting.

De verantwoording van de houders aan de gemeente gaat niet over vve kwaliteit

Over de kwaliteit voorschoolse educatie van de kinderopvang vindt geen aparte verantwoording plaats van de houders aan de gemeente. Dit verloopt via de inspecties en rapporten van de GGD en verantwoording vanuit de Dienstverleningsovereenkomst. Het beeld dat de gemeente krijgt betreft voornamelijk de aantallen doelgroepeuters en afgenomen dagdelen. De gemeente vraagt geen verantwoording over de geleverde kwaliteit, uitkomsten van het kindvolgsysteem en stelt geen kwaliteitszorgsysteem als voorwaarde voor het verstrekken van middelen.

Er is nauwelijks verantwoording van de schoolbesturen aan de gemeente

De verantwoording door de schoolbesturen aan de gemeente vindt nagenoeg niet plaats. Wel vraagt de gemeente via het 'Handboek' aan de schoolbesturen onder meer deel te nemen aan het overleg, warme overdracht en het aanleveren van resultaten. Dit laatste onderdeel met betrekking tot de resultaten is echter nog in ontwikkeling. Op het niveau van de locaties vindt eveneens geen verantwoording plaats naar de gemeente toe.

Het college van BenW legt verantwoording af aan de gemeenteraad van Olst Wijhe

De beleidsafdeling van de gemeente legt op het onderdeel kinderopvang verantwoording af door middel van het jaarverslag dat zij jaarlijks aan de gemeenteraad en de minister aanbiedt. De interne verantwoording over voor- en vroegschoolse educatie vindt plaats doordat de beleids- en activiteitenplannen aan het college van BenW worden voorgelegd. Voorbeelden daarvan zijn het beleidskader en de subsidievoorwaarden. De gemeenteraad wordt daarnaast geïnformeerd als daartoe een aanleiding is.

4.3. Hoe werken de partijen in de gemeente samen aan kwaliteit en kwaliteitsverbetering?

Alle betrokkenen bij vve in de gemeente Olst-Wijhe zijn bereid tot kwaliteitsverbetering. De gemeente en partners hebben een gezamenlijk 'Handboek' waarin de overlegstructuren en afspraken zijn vastgelegd. Daarnaast is er een aantal werkgroepen waar beleidsonderdelen worden uitgewerkt. Voorbeelden hiervan zijn de onderwerpen 'Ouderparticipatie' en 'Resultaatafspraken'.

Integratie en segregatie

In het kader van de samenwerking in de gemeente hebben we ook gekeken naar de afspraken die er al dan niet zijn over het bevorderen van integratie en het voorkomen van segregatie. In de gemeente Olst-Wijhe zijn hierover geen afspraken gemaakt. Wel zijn er afspraken voor nieuwkomersklassen.

Er zijn afspraken met de GGD-IJsselland gemaakt

Wat betreft het toezicht en naleving van de kwaliteitseisen kinderopvang, ligt de situatie anders. Met de GGD zijn afspraken gemaakt over het toezicht en handhaving door de GGD in de gemeente. Jaarlijks vindt hierover een formeel overleg plaats en informeel zijn er geregeld contacten met de gemeente. Dit verloopt wederzijds goed.

In het 'Handboek' zijn de gezamenlijke doelen opgenomen

Er ligt een 'Handboek' waarin de gezamenlijke kwaliteitseisen voor peuterwerk en vve zijn opgenomen. Dit 'Handboek' is samen met alle partners tot stand gekomen. Alle partijen hebben zich daarmee geëngaat aan de eisen die het 'Handboek' stelt. Een deel van de

gemaakte afspraken is inmiddels gerealiseerd een ander deel volgt nog of vereist een actualisatie. Het uitdragen van de afspraken naar de werkvloer toe is een verbeterpunt. Diverse partners geven aan dat de aandachtspunten in het 'Handboek', maar ook de besluiten in het LEA (nagenoeg) niet op de werkvloer terecht komen. De gerealiseerde kwaliteit van vve wordt beperkt geëvalueerd. Uit de toegezonden verslagen van de beleidsgroep en LEA, komt een beperkt beeld van evalueren van vve naar voren.

Op uitvoerend niveau is er veelvuldig sprake van samenwerking tussen voor- en vroegscholen. De samenwerking krijgt over het algemeen gestalte in een warme overdracht van kindgegevens. Tegelijkertijd zien we dat samenwerken aan kwaliteit tussen de voor- en vroegscholen nog geen punt van gesprek is. Het is ook aan de locaties zelf om dit samen op te pakken.

4.4. Wat is de relatie tussen de samenwerking binnen de gemeente en de aangetroffen kwaliteit van vve en kinderopvang op de locaties?

We zien dat de samenwerking binnen de gemeente formeel geregeld is door het voeren van gezamenlijke overleggen en het vastleggen van de gemaakte afspraken in het 'Handboek'. Hiermee is een basis gelegd voor verdere kwaliteitsverbetering. Verder komt ongeveer vier keer per jaar de werkgroep bij een en één keer per jaar het LEA. Ook kan de gemeente, de schoolbesturen en de houders kinderopvang meer verantwoording vragen over de gerealiseerde kwaliteit. Dat nodigt alle partijen uit om, meer dan nu, te sturen op het verhogen van de eigen kwaliteit, meer cyclisch te gaan werken en te evalueren of de beoogde kwaliteit behaald is.

We constateren dat de uitkomsten op de onderzochte vve-locaties een relatie hebben met de uitkomsten op gemeenteniveau en met de sturing op kwaliteit door de houders kinderopvang en de schoolbesturen. Zo zien we dat het ontbreken van afspraken over kwaliteitszorg tussen de gemeente en de houders kinderopvang ertoe leidt dat er ook op locatieniveau geen volledig systeem van kwaliteitszorg is. Ook voor het maken van de resultaatafspraken vindt weinig regie vanuit de gemeente plaats, maar veeleer door de leden van de werkgroep als geheel. Dit proces duurt overigens al een aantal jaren zonder dat er concrete afspraken zijn gemaakt. Ook vanuit de gesprekken is een gebrek aan regie door gemeente als een gemis aangehaald.

Op de onderzochte vve-locaties zien we dat het uitmaakt hoe en in welke mate de houders en het schoolbestuur sturen op kwaliteitsverbetering en welke rol de locatieleiding of directie daarin pakt. Ook daar waar de gemeente samen met de GGD stuurt door de inzet van bijvoorbeeld overleg en overreding of door het opleggen van een aanwijzing bij geconstateerde tekortkomingen, wordt kwaliteitsverbetering bereikt. De houders kinderopvang spannen zich veelal in om de tekortkoming op te heffen. Tot slot benoemen we dat

het verbeteren van de kwaliteit van kinderopvang en vve in de gemeente Olst-Wijhe een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van de gemeente, de houders kinderopvang, de schoolbesturen en de GGD. Samen lukt het om alle kinderen gelijke kansen te bieden.

5 . Reactie van de gemeente

Hieronder geeft het college van B&W een reactie op de uitkomsten van het onderzoek. De gemeente geeft aan hoe ze hier samen met de partners mee aan de slag gaat.

Algemeen

De gemeente Olst-Wijhe is blij dat zij samen met de gemeente Raalte heeft kunnen deelnemen aan de pilot herijken toezicht we en kinderopvang. Wij hebben kennisgenomen van de bevindingen uit het rapport. Hieronder vindt u per onderwerp onze reactie.

VVE (voor- en vroegschoolse educatie)

U heeft ons een herstelopdracht gegeven om uiterlijk op 1 augustus 2019 afspraken gemaakt te hebben met de schoolbesturen over de resultaten van vroegschoolse educatie. De Beleidsgroep WE in Salland is al geruime tijd bezig om een werkbaar systeem van resultaatmeting te ontwikkelen. Dit systeem wordt op dit moment als pilot uitgevoerd bij een aantal locaties. Wij verwachten dat wij voor 1 augustus 2019 een definitieve versie, die ondersteund wordt door alle partijen, aan u te kunnen toesturen.

De uitvoering en het toezicht op de kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie, zoals bedoeld in de Wet OKE, is complex. We hebben te maken met verschillende partners. Iedere organisatie heeft zijn eigen cultuur, expertise en zijn eigen wijze van financiering.

In Olst-Wijhe is samen met al onze partners, waaronder ook de gemeente Raalte, het beleidsplan WE in Salland opgesteld. In dit plan hebben alle organisaties hun eigen verantwoordelijkheid om het beleid uit te voeren. De resultaten uit het rapport laten zien dat er onderdelen van het beleid goed zijn opgepakt, maar dat er ook aandachts- en verbeterpunten zijn. Tijdens het rondetafelgesprek naar aanleiding van het concept-rapport, is dit ook door de organisaties onderkend. Hierbij werd echter onder andere de kanttekening geplaatst dat het rapport gebaseerd is op een momentopname tijdens een inspectie bij één basisschool. In Olst-Wijhe zijn dertien basisscholen waar kinderen met een WE-indicatie geplaatst kunnen worden.

Tijdens het rondetafelgesprek hebben wij de afspraak gemaakt dat wij, naast de afronding van het vastleggen van resultaatafspraken, gaan kijken naar de mogelijkheid om expertise uit te wisselen en over en weer gebruik te maken van de verschillende ontwikkellijnen die bij organisaties aanwezig zijn. En wij gaan onderzoeken of de kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie verbeterd kan worden door goede eenduidige afspraken te maken en de regie van zowel voor- als vroegschoolse educatie in één hand te leggen. Op korte termijn vindt hierover een eerste gesprek plaats met de betrokken bestuurders. Samen met de uitkomst van de herstelopdracht sturen

wij u voor 1 augustus 2019 een voortgangsbericht over deze afspraak.

Kinderopvang

Wij zijn blij met de conclusie van de IvHO dat de gemeente voldoet aan de aan haar gestelde eisen, maar dat ook de naleving van de wettelijke regels door de ouders goed gaat. De samenwerking en de onderlinge afstemming met de GGD is naar onze mening ook goed. Het publiceren van de handhavingsbesluiten, dat u als verbeterpunt heeft opgegeven, is inmiddels door ons hersteld en in het werkproces opgenomen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

